

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА”

виносить: в Австро-Італії:

на цілий рік	24 К
на пів року	12 К
на четвер року	6 К
на місяць	2 К

За границею:

за цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи більше 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto поcht. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-сусільний днівник.

„Вирвеш ми очі! душу ми вирвеш: а не возьмеш милоти! вірі не возьмеш,
бо руко ми серце і віра руска”. — З Русланових поемів М. Шашкевича.

На вістрю меча!

(Х) На Балкані висунулися знов грізні хварі, а може сего дня вже залишаться ліскавиці і загримлять громи. До всого того доводить дволична політика Росії, котра з одного боку велить своєму представникові в Льондоні нараджувати ся над спільним порозумінням і однодушним поступуванням в іншими європейськими державами, а з другого вести кертичну роботу проти Австро-Угорщини і її балканської політики. Справа все ще обертається окотою призначеної для Альбанії твердипі Скодри, в котрій тепер осадовився чорногорський король Микита і глувуз з усіх візвань європейських держав та не думає сего міста віддати Альбаниям. За прикладом Чорногорії йде також Сербія, котра не відкликує своїх війск в занятіх ними альбанськими областями, а навіть пособлює Чорногорії укріпити Скодру і обезпечити припасами живності на два-три місяці на случай можливої облоги австро-італійськими війсками. Є се пряме визиване Австро-Угорщини, котра не може зреши ся політичних і господарських інтересів на Балкані і тому рішучо домагала ся на льондонській конференції амбасадорів, щоби Європейські держави приневолили Чорногору піддати ся давній ухвалі амбасадорів, що Скодра має припасти Альбанії, отже король Микита повинен звідтам уступити. Овлада Скодри з підмогою обдуманої хитро з Сербією і командантом твердині Есад-пашою здачі сей твердині за ціну королівської влади приреченої зрадливому Есад-паші, що більше запутала справу, бо тим способом, що Есад-паша віддав Скодру Чорногорцям, а себе проголосив королем Альбанії, перечеркнуло зовсім льондонські ухвали амбасадорів.

Наслідком того Австро-Угорщина не може даліше спокійно приглядати ся сему во-

ловодженю її і підкопуванню її поваги і становища Чорногорю, піддержуваною очевидно російськими політиками, і тому поставила справу на вістрю меча, домагаючися оружної інтервенції на случай дальнього опору Чорногорії. Тимчасом Росія домагається ще дальших дипломатичних пересправ замість рішучих оружних кроків, на що Австро-Угорщина не могла згодитися а через своєю представника заявила, що на случай дальнього проволоки виступить самостійно проти Чорногорії. Росія предкладала через свого амбасадора такий ще спосіб, щоби спільну оружну силу висадити на альбанськім побережжю і тим способом більше рішучо поперти флоту демонстрацію європейських держав. Однак і се домагання Росії відклонила рішучо Австро-Угорщина, з чим згодилися інші європейські держави.

А що кождий день проволоки спричиняє нашій монархії що раз більші труднощі і перепони, бо тимчасом Чорногорці з підмогою Сербії намагаються укріпити величкими гарматами обложними заняту ними Скодру, щоби опирати ся при своїм, тимто у Відні відбулися важні наради міністра заграницьких справ і міністра війни, а також послухані їх у цісаря і наслідника престола, а крім того порозуміння з Берхтольдом з німецким амбасадором і обміна депеш з Італією, щоби все приготувати на случай конечного оружного напору на Чорногору. Мимо всого того Чорногора обстает при своїм опорі і се доведе до того, що австро-італійські війска будуть приневолені вирушити в обороні інтересів монархії. В хвилі, коли се пишемо, може вже почалася примики гармати і почала ся нова доба балканської війни.

Голод на Гуцульщині — а правительству запомоги.

Повені і слоти, які завдали удар селянському населенню в Галичині, спонукали кравеетов. „Сільський Господар” заняти ся широ нуждою українського населення Галичини. В імені „Сільського Господара” від п. Олесницького сей час просить о замомогу, яку правительство признало в формі грисі і кукурудзи по зниженні цін. Однак ратунковий сей крок не привів як завсіди помочі діткам елементарними нещастиями — противно, кинув між голодуючими кількість незгоди. Мимо запевнень кравового правительства, що ратункова акція буде переведена справедливо, — з запомоги, тому що ними орудувало ц. к. староство в Косові, скористали як звичайно включно старостинські прислужники. А вже в косівській повіті, де повені потоків і рік наробили необчислими шкід — ц. к. староство в Косові допустило ся при акції ратунковій нечесуваних надувати. Щоби ратувати населене від неминучого голоду в Гуцульщині — філія тов. „Сільського Господара” в Косові на поклик голобівної управи рішила перевести добре обдуману акцію за здобутем від кравового і центрального правительства нових запомог для потребуючого населення. В тій цілі філія „Сільського Господара” в Косові скликала на день 20. цвітня с. р. віче під голим небом, однак ц. к. староство, котре переслідує навіть економічний рух — заборонило се віче. Тому в „Народнім Домі” в Косові відбула ся в той сам день довірочна нарада при участі більш як 300 людей. На тій нараді (котрій проводив Василь Фокшай) доказано фактами, що кукурудзи по зниженні цін купили самі властителі вавіт 50 моргів грунті. Вдови і каліки та немічні, яким сівги і морози на чверть-моргових грунтах знищи-

ли бараболі — ту одиноку поживу на Гуцульщині — не одержали кукурудзи по зниженні цін, а війти, писарі і поліціянти ще відгавяли ридаючих нуждарів, а опісля вночі, як се мало місце в Ріцці роздавали кукурудзу богачам. При тім в контами перевозу ціна кукурудзи дійшла в bogatих громадах до 14 К мимо того, що віддалені від тих місцевостей о кілька кілометрів заledви, як пр. Річка від Яворова, в котрім то посліднім проявлено сотна кукурудзи з перевозом лише по 10 К. В цілім майже повіті в супереч інструкції намісництва не завязувано по громадах ратункових комітетів, але розділу запомог доконали самовладно лише війти, ассоції, писарі і громадські поліцаї. Лише подекуди мали вплив на роздачу запомог същеники. Учителів і преподавантів кружків „Сільського Господара” старство потайки вітало не допускати. Навіть філія „Сільського Господара” в Косові, зглядно єї преподаванта ц. к. староство не допустило до участі в повітовім ратунковому комітеті.

(Конець буде).

Війна з Чорногорою?

Великдень не приніс нічого потішаючого в політиці. Противно набігли темні хварі, а політичні круги числяться в можливості австро-італійсько-чорногорської війни і то ще сего тижня. Чорногорський король Микита, заради Скодри, навіть чути не хоче про те, що великороджави призначили се місто для будучої Альбанії. Почекав він за собою проекцію російського царства, хитро і підлого

російської політики, яка ще до недавна про людське око взвивала Микиту до відступлення

I на порої вібуття витав він ще житих і здорових, витав і сонце, і море, і съєві...

„Ave mare, morituri te salutant.“

Останні слова Михайловича Коцюбинського, останніє его друковані слова, вимовлені до всіх. А скільки лишилося їх вого серці, скільки не доказав він їх, скільки забрав з собою на вікі віків?

Погасла зірка...*)

„Ave mare, morituri te salutant.“

Останні слова Михайловича Коцюбинського, останніє его друковані слова, вимовлені до всіх. А скільки лишилося їх вого серці, скільки не доказав він їх, скільки забрав з собою на вікі віків?

Хто почус їх тепер? Кому перекаже, кому заповідає свою щиру, съяту любов.

„Ave mare, morituri te salutant.“

І конець.

Вже більше року був Михайло Михайлович засуджений до смерті; він розумів своє становище і все горнув ся до житя.

Чув подих смерті, лічів останні проміння сонця, а думкою ще жив напамін житям, болів нашими болями, радів нашими радощами.

Відмежений страшною прирвою від здорових і живих, він слабим своїм серцем, знесленою думкою все силкував ся допомогти рідній справі.

Любив. Як любив!

Мабуть натура відпустила ва кожне серце свій ківш сліз, колиже серце приймає в себе всі муки, все горе людске — оно розриває ся в грудях.

Умер Михайло Михайлович..

Де знайдемо ми тепер таке золоте, та-ке чисте серце, найкращу зорю з Божих зор?

*) Подамо тут посмертну загадку за „Ра-
дою“.

Хто перекаже нам тепер горе бідної Га-
фіїки, горе Оришки і Марка; горе старої всім
съмішної панни, горе бідного молдувана, горе
абаламучених новими часами селян? Хто роз-
криє перед вами велику „книгу житя“ й кни-
гу житя кожного „від малих сіх“?

В наші сумні часи, коли література від-
била ся від свого пілху, коли поети перестали
„палити глаголом серця людські“, а почали
розшуковувати їх низші почуття, — М. М. лич-
ив ся чистим і непохитним, Богом натхнен-
ним співцем правди й любові.

Як дзвін з високої дзвіниці скликав він
всіх своїм словом до великого храму і нагад-
ував людям про відвічне, велике, съяте.

І дзвін замовк, замовкнув на вікі.

Не преполовив свого віку Михайло Ми-
хайлович, але того таланту, який дав ему Го-
сподар єго, не закопав він у землю, і коли
передстане він перед Паном своїм, то скаже:
„Я втерав плачучим очима, підтримував знебу-
лих, боронив окривджених, одігрів задубілих
в безпораднім житті.“

Не ми самі стоямо тепер в нерозваже-
ним горем над єго холодним смертним ло-
жем, — стоять біля него і всі они, всі ті

Михайло Коцюбинський.

Українсько-руський народ поясне важку втрату, на ниві українського письменства саме на Великдені виросла съвіжа могила одного з найважливіших письменників, Михайла Коцюбинського, котрій мало що не зробив для української літератури, для української мови, для українського письменства. Коцюбинський уродився у Винниці, на російському Поділі, 1864. р. і виступив в 1890 році з першими оповіданнями в галицьких часописах „Давінок“ і „Правда“, в которых відрізнявся величним талантом і невідповідною красою слова. Спершу живописував він сучасне життя сусільне на Україні ладом Нечуя-Левицького, а відтак проживав в урядовій службі, задля вигублення фільоксери в Бесарабії, й на Криму подавав мистецькі образи, живописані рукою справедливого артиста-аквареліста. Відчуваючи глибоко людське горе і бідоване, передавав він незвичайно вірно і живо не тільки душевні людські настрої і переживання, але виявив також у своїх оповіданнях справедливі містецькі розуміння природи, котрій привніс величні описи стають підвалиною і рамою оповіданнях ним подій, вчинків, радощів і терпіння.

До тогож всієго твори навіяні незвичайно вірним чутем естетичним і визначаються ся такою прегарною і чистою мовою, такою незвичайною сердечністю і простотою, що здобули єму становище поруч найвизначніших мітців українського письменства.

Со вільною вдачою вдача вплинула неперечно також на його здоров'я, що вже в молодім віці почало псуватися. Глядів він пільги в своєм первово-сердечнім терпіні в Італії, на острові Капрі, проживав якийсь час і в наших Карпатах, що при сїї нагоді пізваних також Гуцулів, їх живі і побит, запобігав ради і лікарів-спеціалістів, однак здоров'я щораз розстроювалось, ноки люта смерть не перетягла пасма його многострадально-го життя 25. квітня в Чернігові.

Покійник визначав ся велично милою і людяною та чутливою вдачою, цікавив ся нашими відносинами, а також на Україні брав живу участь в громадянських справах. З ним зійшов у мого співдружеї новітній письменник, котрого твори стали окрасою не тільки нашого письменства, але й перейшли перекладами до європейських літератур. Вічна єму пам'ять і земля єму пером!

Любив. Як любив!

Мабуть натура відпустила ва кожне серце свій ківш сліз, колиже серце приймає в себе всі муки, все горе людске — оно розриває ся в грудях.

Умер Михайло Михайлович..

від облоги Скодри, а потайки радила дальше стріляти аж до успіху, політики, котра нині заявила явно на зборах амбасадорів в Лондоні, що Скодра повинна (!) лішисти ся при Черногорі. Ось як: поки черногорський Микита ломав собі зуби о укріплення Скодри і мимо великих жертв в людях не міг сею кріпості заволодіти, доти Росія умивала по пилатівські руки і бідкала ся над Микитою, що він не слухає єї і дальше стріляє, але рівночасно казала єму: ти, Микито, стріляй, здобудь Скодру, а потім не бійся, я стану в твоїй обороні. І дійсно, тепер, коли Скодра вже в чорногорських руках, Росія, а за Росією й Франція змінили свою давну думку і через своє становище унеможливили напір на Микиту, щоби забрав ся із Скодри. Великодержави проволікають, що віні радять, але Микиті не кажуть енергічно: забираї ся!

Тому наша держава бере ся рішучо до діла. І справді не може зволікати із чинним вступом, коли не хоче, щоби повага держави потерпіла раз на все погром. Наша держава не оглядає ся вже на грізьби зі сторони російських політиків і вже — як пишуть нинішні часописи — в четвертій або п'ятниці рушить австрійське військо на Черногору.

Вчера через цілій день відбувалися важкі наради руководчих личностей у Відні в справі висилки війска до Черногорії. Іменно явився рано на послухання у цісаря міністер загорничих справ Берхтолльд, міністер війни Кробатін і шеф генерального штабу Конрад Генцendorf. Міністри Берхтолльд і Кробатін після послухання у цісаря були у престолонаслідника архієпископа Франца Фердинанда, а по полуздні явилися на послухання у цісаря знова міністер Берхтолльд, Кробатін і Конрад Генцendorf.

Крім того гр. Берхтолльд конферував протягом вчерашнього дня кількаразово із міністром війни Кробатіном і шефом генерального штабу Генцendorfом.

Стоїмо отже в переддні рішення: або, або; а що майже певною річию є, що Микита, підбальоруваний Росією, не уступить, тож війна неминуча. До неї лагодить ся Микита запопадливо. "Reichspost" одержала телеграму: Воєнні приготовлення Черногорців проти Катаро ведуться з великою силою. Від вечора поміщено на дорогу до Катаро цілій ряд машинових карабінів. Горби над Катаром обсаджені чорногорським війском. Рівночасно машерув з під Скодри сильний відділ чорногорського війська в напрямі австрійської границі.

Австрійські союзники мусять тепер рі-

шити ся також на акцію по сторіні Австро-Угорщини. Німеччина висказала вже устами державного секретаря Ягова, що вправді поки що не мішає ся в австрійско-чорногорську колоніччу, але постоїть за Австро-Угорщину. Між Римом і Віднем йде під сю хвилю жива обміна думок телеграфом. Вправді кажуть, що Італія має противити ся окремій акції Австро-Угорщини, але також в цілою рішучості намовляє Черногору, щоби уступила. Італійський король має власночно писати лист до Микити з візванем, щоби уступив перед волею Європи.

З Лондону надходять дуже ворожі вісти. Треба справді якогось чуда, щоби австрійско-чорногорські відносини поладнано в мировій дорозі.

Згадати що треба про вісти, які відносяться до здачі Скодри. Ессад паша мав зробити комедію, віддаючи Скодру в руки Черногорців. Він вже перед тим переговорював з Черногорою і на кінець зрадив справу самостійної Альбанії.

"Reichspost" пише на основі певних інформацій так: Вже від кількох тижнів велися між Черногорою і Сербією з одної сторони, а молодотурецьким правителством і Ессадом пашою з другої сторони переговори що до будучої судьби Альбанії, переговори ведені були під протекторатом Росії. Вкінці стапнуло порозуміння на такій основі: 1) Альбанська держава буде під владою султана; 2) балканська держава приступить до балканського Союзу; 3) північна границя Альбанії буде відповідною правого берега річки Дріви так, що Скодра і Сан Джовані від Медуа дістануться Черногорії. Сербія надіє ся на основі цього договору одержати свій "коридор до моря". Вже сама можливість такого звороту — каже "Reichspost" — може приспівати вибух задирки з Австро-Угорщиною.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Івана пр.; римо-кат.: Возн. I. Хр. — В п'ятницю: руско-кат.: Лаврі; римо-кат.: Жигмонда.

— З причини робітничого свята, в якім бере участь також персонаж печатні, де початає ся наш дневник, слідує число "Руслава" вийде в п'ятницю вечером.

— Від Адміністрації. Від передплатників, котрі вислатими їм перед місяцем чеками за були прислати передплату, зволять зробити се в перших дніх мая, бо в противнім разі

замкнемо їм дальшу висилку дневника. На кредит не будемо висилати часописи, бо ми приневолені за всю платити готівкою.

— Святіший Отець має ся вже зовсім добре; вчера провів довший час при вікіні. Брат Св. Отця архієп. Анджельо по виздоровленю Св. Отця виїхав вже з Риму.

— Евхаристичний конгрес на острові Мальта закінчено оноді величавим процесійним походом. Слідуючий конгрес відбудеться в Люксембурзі.

— Пересилене в галицькій політиці. Не помогають від довгі конференції у Відні, від конференції у Львові. Через опір всеполяків і подоляків справа компромісової виборчої виборчої реформи розбилася і майже певною річию є, що сойм буде розвязаний, будуть переведені нові вибори, а ходить лише о речі нечесні.

Чільні польські політики і міністри Длугош і Залеський поїхали до Відня. Перед від'їздом конферував мін. Залеський з п. д-ром К. Левицким. Русини стоять на своєму давнім становищі і становища того не змінять.

Що до уступлення намісника д-ра Бобжинського, то нема від найменших сумнівів, а управа — тимчасову — обійме один з висівших урядників.

— В справі сегорічних іспитів зрілості по учительських семінаріях видала країва Рада школи отсе заряджене: У літнім речині будуть допущені отсі ученики і учениці: 1) ученики і учениці державних учительських семінаріїв, також приватних учительських семінарій, котрі мають право прилюдності, 2) абітурієнти і абітурієнтки, що доповнюють іспит зрілості, зложений в середній школі або ліцею, 3) приватисти і приватистки, котрі скінчили в сім році школінім, безпосередньо перед іспитом зрілості з корисним поступом четвертій курс сих приватних учительських семінарій, котрі засновано на підставі дозволу міністра просвіті, 4) абітурієнти, абітурієнтки, репробовані в літнім курсі і призначенні до поправчого іспиту в осіннім речині 1912. р. — Всі інші кандидати і кандидатки мають складати іспит зрілості (письменний, практичний, устний) по головних феріях в с. р. школінім в окремім речинці, який визначить кр. Рада шк. у властивім часі. Іспит зрілості в осіннім речинці буде відбувати ся як в попередніх роках в кождій учительській семінарії. Кр. Рада шк. застерігає собі визначені (абітурієнкам) відповідно до їх місця замешкання, найближшої учительської семінарії, в котрій до іспиту приступлять.

— Великий рух посвяточний панував вчера на львівських зелінічих двірцях. Вечірні і нічні поїди зі всіх сторін привозили таку силу народу, що по кождім привіді площі перед двірцами головним і на Підзамчу вірвались непроглядними юрбами народу. Найдініше очевидно було жовнірів, повертаючих

— Португалія має щастя до заворушення. Добре що тимчасо прогнані короля Мануїла з Португалії і сформовані республіки. Монархічний рух втоплено в морі крові, але він воскресає, бо ось сими днями поверштовано богословів і живнірів, що тайним приготувлюванем ворохобні хотіли привернути престол б. кор. Мануїлові. Що число прихильників монархізму в Португалії чимале, видно з числа арештованих. На однім із воєнних кораблів стріляно вавіть на знак ворохобні. Але цілій сей рух зараз придушено.

— Нова банда шпигунів. Поліція виала на

сліди нової ватаги шпигунів і арештувала двох молодих людей, які походять з польського Королівства, з котрих один подав ся за торговця, а другий декоратором магіяра. Найдено при них богато адрес осіб, які мешкають в Кракові і Варшаві. Слідство виказalo, що привели їх для підглядання військових рухів, мости і т. д. Один з них інтересувався рукою

їх зборах і партійних товариств, брав участь в однім з краківських робітничих товариств вікрав список членів.

— Знова російський шпигун. В Будапешті пе-

рід кількома днями пропав підофіцер 79. п. п.

окривджені і принижені, яким присвятив він і свій сердце і свій талант.

Ховають батька.

Не зважаючи на повсякчасну недугу у Коцюбинського до останнього часу не покидав, літературної праці.

Останні роки Михайло Михайлович вже зовсім не міг працювати і мусів покинути службу. Два рази Іадів він за кордон, під тепле небо Італії, на Капрі, але сі подорожи тільки на короткий час его підживляли.

Але вже не судило ся М. М. ними тішитися... Близькі до М. М. люди сповіщали нас, що недуга єго що далі то все збільшує ся і набирає загрожуючого характеру. Ворог підкрадав ся помалу, але певними, невинними ступіннями. Позавчера повторився такий тяжкий припадок, що сам М. М. зрозумів, що ему не довго зостає ся вже жити. Перед смертюю М. М. тяжко мучив ся. До дванадцяти годин дня він ще був при памяті і пізвавав близьких людей, що его оточали.

Вчера в дві години двайцять п'ять хвилин дня Коцюбинського не стало...

В особі небіжчика зійшов у могилу один з найталановитіших наших письменників, що за останні 23 роки був справжньою красою українського письменства.

Уперше видруковано коротенькі оповідання Коцюбинського в галицькому дитячому жур-

налові "Дзвінок" за 1890. рік; потім его опо-

відання й більші повісті появлялися в львів-

ській "Правді" ("На віру"), "Зорі" ("Ціновяз"),

"Пе Коптър", "Птицялотник", "Хо", "Пом-

стив ся" та інші), "Життя і Слово" ("Посол

від чорного царя"), "Кіевская Старина" ("До-

роюго ціною"), в альбомікові "Хвили за хви-

лею" ("Для загального добра"). Коли настала

змога друкувати по українські в Росії, Ко-

цюбинський давав свої оповідання до нашої

газети, до "Літературно-Наукового Вістника"

та всяких літературних збірників і альма-

нахів.

Не зважаючи на повсякчасну недугу у Коцюбинського до останнього часу не покидав, літературної праці.

Останні роки Михайло Михайлович вже зовсім не міг працювати і мусів покинути службу. Два рази Іадів він за кордон, під тепле небо Італії, на Капрі, але сі подорожи тільки на короткий час его підживляли.

Але вже не судило ся М. М. ними тішитися... Близькі до М. М. люди сповіщали нас, що недуга єго що далі то все збільшує ся і набирає загрожуючого характеру. Ворог підкрадав ся помалу, але певними, невинними ступіннями. Позавчера повторився такий тяжкий припадок, що сам М. М. зрозумів, що ему не довго зостає ся вже жити. Перед смертюю М. М. тяжко мучив ся. До дванадцяти годин дня він ще був при памяті і пізвавав близьких людей, що его оточали.

Вчера в дві години двайцать п'ять хвилин дня Коцюбинського не стало...

В особі небіжчика зійшов у могилу один з найталановитіших наших письменників, що за останні 23 роки був справжньою красою українського письменства.

Уперше видруковано коротенькі оповідання Коцюбинського в галицькому дитячому жур-

налові "Дзвінок" за 1890. рік; потім его опо-

відання й більші повісті появлялися в львів-

ській "Правді" ("На віру"), "Зорі" ("Ціновяз"),

"Пе Коптър", "Птицялотник", "Хо", "Пом-

стив ся" та інші), "Життя і Слово" ("Посол

від чорного царя"), "Кіевская Старина" ("До-

роюго ціною"), в альбомікові "Хвили за хви-

у Речі Дусен Крайович. Як показало ся тепер, Крайович був занятий у військовій канцелярії, краї акти, котрі містили в собі військові тайни і зраджував їх Росії. Крім сего займається велико-сербською пропагандою серед хорватських жовнірів свого полку і підбурював їх проти офіцірів. Крім сего стверджено, що мав зносини з арештованим недавно шпигуном в Будапешті і панівістичним агітатором Бравуоро. Проникнувшись небезпеку, Крайович утік і опинився тепер, здається, в Ціриху в Швейцарії.

— „Істинно-руська“ радість. З Києва доносять, що з нагоди овлади Скодри Чорногорцями „істинно-руські“ в Києві уладили оноді по богослужінню в церкві покій під пам'ятник Хмельницького, а потім під пам'ятник кн. Ольги. Під обома пам'ятниками виголосено пам'єнні промови в честь полудневих Словян а проти Австро-Угорщини.

— Видача злочинців. Обі палати в Штокольмі ухвалили артикул закона про видачу злочинців, після котрого убийники чужих монархів, предсідників республік і членів пануючих родин, буде Швеція видавати дотичним правительствам.

— Кошти балканської війни. Льондонський „Ekonomist“ займається подрібним обчисленням коштів балканської війни. Обчислено, що кождий жовнір коштує державі, які ведуть війну, денно около 12 К. За 25 тижнів війни, разом з часом розему, який вправді здержал воєнні операції, однак видатки лише дуже мало зменшивши, а в котрім Греція зовсім не брала участі — подає „Ekonomist“ такі обчислення: Болгарія (300,000 жовнірів) видала около 600 мільйонів корон, Сербія (200,000 ж.) около 400 мільйонів корон, Греція (150,000 ж.) около 300 мільйонів кор., Чорногора (40,000 ж.) около 30 мільйонів коров, а Туреччина, в якої рядах бородою ся 400,000 людей, около 800 мільйонів корон — разом удержані 1,090,000 людей, що брали участь у війні, коштувало 2,180 мільйонів корон. Загальна втрата воюючих держав в людях виносить 110,000 вбитих і тільки саме ранених. А які втрати принесла війна для господарського життя, те тяжко пошищо сказати.

— Медвежа овация. З Любеня, вроцлавського повіта, доносять про ось яку пригоду: Оноді вибрано скарбником Любеня, земського горожанина С. Урбанського. По виборі відбувся бенкет, на якім серед окликів піднесено вибраного на руках в гору і спущено відтак нагло на землю. Урбанський при тім так тяжко потовкався, що до двох днів ішов.

— Новий спорт Американок. Америка — край неімовірності або неімовірних видумок. От пряміром „Нью Йорк-Герольд“ доносить, що Американки видумали новий спорт, який за любки управлюють, бо він має причинити ся до удержання краси. А се по кождім Ідженю лазять по стрімкім стовпі, по шпурах, драбинах і т. п. Американки східно-галицького роду мабуть сим спортом не займаються.

— Дев'ять годин під водою. Оноді затонув в лібавській пристані, в Росії, підводний човен „Міног“. Відбував він пробу і віходив ся під оком пристаневих кораблів. Недалеко морської ліхтарні занурив ся нечайно „Міног“ в воді. Командант надзорного корабля завізвав власти в пристані. На місце прибули зараз воєнні кораблі. При помочі нурців стверджено, що „Міног“ вбив ся передом в морське дно на глибині 6 сажнів. Почали зараз з великою обережністю видобувати човен і витягнули його на поверхню коло 12. год. вночі. На постіл „Мінога“ скочили 3 офіцери і коли застукали до внутрі, почали слабий відголос. По отворенню нашли в поміж 16 моряків 3 при съїдомости. Інші лежали разом з поруч ником Гарсом без съїдомости. Всіх перевезено на сушу і привернено до життя. Човен був під водою від 3. год. по пол. до 12. вночі. Є се перший случай з підводним човном в съїті, що удало ся вирвати залогу, яка була дев'ять годин під водою. Се стало ся завдяки витворенню у внутрі човна т. зв. воздушної подушки в хвили тонення. Воздух з тиснем 2—3 атмосфер виратував залогу.

— Хто марнус неужитки, замість зложити на Р. П. Т., марнус загальне добро.

Оповістки.

— В справі руского театру. В сих дніх має віділ „Рускої Бесіди“ у Львові порішити справу дальнішого ведення нашого театру. Щоб в такій важкій справі вислухати опіні ширшого загалу а в особливості людей, що ін-

тересують ся театром, скликають на день 2. мая (п'ятниця) о год. 7-ї вечором в льоках „Бесіди“ довірочні збори (анкету), на які мають запрошені ВП. членів Бесіди як і тих всіх, що інтересують ся справою нашого театру. Др. Ярослав Олесницький, голова „Рускої Бесіди“.

— Для голодуючих Гуцулів прислали до нашої Адміністрації: Вар. о. Михайло Бровко зі Станіславова 10 К 70 с, зібралих в церкві, і Вар. о. Григорій Ковч з Кошиловець 10 К. (Попередньо надіслані на ту ціль 33 К ми передали на руки Вп. п-ї М. Білецької).

До тих, що сонця бажають український дітворі!

Іде весна зі сонцем і квітками, недалекий вже той час, коли сотки-тисячі наших школлярів і школярок розідуться зі Львова у своєму на село, щоб спочати по трудах цілого року, набрати сил до нової праці там серед зелених лугів і левад пахучих, на широких сонячних просторах.

Та побіч тих щасливців десятки-сотки других, корінних дітей Львова приневолені будуть найкрасшу пору року проводити серед тісних мурів, у вогких задушних сутеренах, серед куряви і літніх жарів міста. І даром будуть рвати ся сердцем і думкою ген тури, де в Високого Замку видніє їм золота полоса ланів філястрих, глубока зелень ліса, срібна струя води. І даром будуть повтаряті собі рефрен школярської пісеньки: „Як гарно спочати в зеленій траві, Під блакитом неба при авуках пташні!“ Ні неба, ні ліса она не побачить та найбідніша дітвора народних і відлівових шкіл львівських, марна вигляду, а немічна, нужденно відживлювана цілій божий рік, з усіма зародками найтяжких недуг, яким підпадає міський пролетariat.

І неваже має она марно пропадати та дітвора українська, ті будучі громадини-робітники? Хибаж такі вже могутні народні ваші кадри, що можемо байдужно глядіти на фізичну загибель цілого одного молодого покоління? Неваже не найдеться у нас спрощення, подати хоч малій громадці те, що становить основу і розкіш життя молодого — сонце і воздух?

З таким питанем став нині „Тово вакаційних осель“ перед українською суспільністю, а від відповіді нашого громадянства залежати буде, чи зможе товариство в сім році — як задумує — вислати два відділи дітей, хлопців і дівчаток львівських на кілька тижнів побут на село — на сонце, на зелень. Само товариство при своїх мінімальних доходах не в силі сего зробити, тим то і відкликує ся, як що року і сим разом до жертволовиності усіх приятелів дітвори усіх тих, котрі дорожать кождою одиницею народу, котрі бажають, щоб будучі робітники народні замолоду вже кріпили свій організм до життєвої і національної боротьби.

З днем 1. мая висиламо свого курсора по Львові, і просимо сердечно, приняти его незлім тихим словом і хоч би й без слова вписати членську вкладку (1 К вписове, 2 К річна вкладка) чи жертву до курсорської книжки. До кого курсор задля браку докладної адреси не зайде, або хто з провінції схоже помогти добром ділу, зволить ласкаво пригадати себе переказом на адресу скарбнички товариства п. Софії Левицкої (ул. св. Йосифа 6).

А до наших патріотів добродіїв на селі друга ще в нас просьба, яку просимо попаджувати на руки голови товариства п. Ольги Бачинської (ул. Театрівська 7). Хто з них може і хоче приняти до себе на час вакацій одно або двоє дітей — хлопців чи дівчаток в віці від 7—14 років? Ріжанці такі діти в чиленнішій сім'ї не зроблять, а добро се буде для них неоцінене так кілька тижнів професії перед природою, поміж інтелігентними цириими своїми людьми. Но не тільки сонца і воздуха жадна наша вбога місіка дітвора, жадна она і тепла серця і тої української родинної атмосфери, в якій хоч на часок зміс з себе ту чужу погану куряву, якою серед невідрадних життєвих обставин припадають нераз душі наших міських дітей. Правда, не все они ті висилані нами діти такі чемні і укладні, щоби без застережені вайкрасше про них сказати можна, але не забуваймо, довности, ся була річ тубильчої нації, яка

чи овни діти, де росли і як ховали ся. Треба се зрозуміти, а хто все зрозуміє, той і бога-то простити зуміє, а коли раз серце заговорить, там вже і розум дорогу найде, щоб добро потребуючому зділти.

Весна іде — природа і дітвора ждуть сонця лучів благодатних, а ми дожидаемо того тепла, що витриме з глубини милосердих і патротичних сердць, щоб живі людські квіти при житю удержати.

За Товариство вакаційних осель: Ольга Бачинська Константина Малицька.

Хаука, умілість і письменство.

В. Масляк.

Теодор Єскі Хойнський: „Poznaj żyda“.

I.

Цікаву книжку написав і видав для своєї суспільності автор, що прислужився своїй суспільністі хоч би так гарними повістями в давніх часів, як „Tuлага і кого-на“ та „Ostatni Rzymianie“. Автор безперечно совістний. Поминувши величі додадну і гарну форму всіх його творів, все, що пише, опирає на всесторонніх основних дослідах, а з кожного єго висновку прозирає широка ерудиція і повне знання предмету. Виявивши себе митцем в розказах і оповіданнях та в будові повісті, обдуманих на широкі розміри, показав ся також чоловіком не аби якого таланту на полі дослідів в суспільніх еволюційних питаннях.

Правду кажучи, книжки того змісту, що „Poznaj żyda“ можна було надіяти ся в літературі всіх народів лише не в літературі польській, бо всюди може таке питане арадше такий приказ мав би з ріжних зглядів і понук своє реальне оправдане. Антисемітизм відіграв велику роль в історії старинного Греції, старинної Ассирії і Бавілонії. Горів великим полум'ям рабової ненависті по стороні старинних Римлян, Греків, відтак Маврів, Еспаніїв, Французів, Англичан і Німців. В другій половині XIX. віку поселився він в Росії та лише два народи в Європі не давали ему у себе привіту і офіційального стемпла. На Угорщині заступлено сей кліч як раз фільосемітізмом, а Польща пригринувши до себе гонену і переслідовану в середніх віках жидову від часів привілеїв і розпорядків короля Казимира Великого аж до сучасних днів ціцькала ся з тим давнім съїтами несимпатичним, а християнству насикріз ворожим живлом і йшла ему на руку, поселяла менше, чи більше явним его намірам та її казала величата себе за те кличами альтруїзму і гуманності. Навіть в часах найсильніших заворушень релігійних неслідно, хиба з малими віймками, в польській літературі таких проявів, які записала історія в зносинах католицької Польщі до ріжновірців інших, хоч би протестантів, ариан і схизматиків. Жидівство тішило ся в Польщі якимсь ексклюзивним і просто непонятним побутом. Брали їх в оборону королі, заступали ся за него величожі і міцьанство, а тихий, пригноблений люд вже силою факту свого поневолення не міг забрати голосу і не міг жалувати ся на державних протегованців. Чи жиди були поляками потрібні, чи були ними легковажні, та тому недоцінені, чи причиною сему була недостача державної автопсії, або державно-національної сили, не слід се розібрati, досить, що жидам в Польщі жило ся добре. Множили ся, богатіли, розпирали ся, але історія не сказала би богато про се, чи жиди яко осоружні, проганці в південні і західній Європі, найшовши гостинний приют на просторах давньої Речі Посполитої уміли, або бодай старали ся, відвідати нові вітчизні за її добро. Що заслугували на що інші в Королівстві польськім, доказали сего події в часі козацьких рухів. Нема іншого договору поміж козацтвом, а польською шляхетчиною, в яких між основними точками домагання не було би енергічних і рішучих жадань на усунення з руских земель жидівських зайдів. Зрештою сам народ при нагоді кожного сильнішого відруху карав їх безпощадно. Безвинно і без причин се не творило ся. Наколиже були причини ту в порічах Дністра, Сяніу, Буга, Бога і Дніпра, мусіли бути теж такі причини і там дальше надіти Вислою та Бартю, а чому минали они без ніякої послідовності, ся була річ тубильчої нації, яка

мала назбирати більше досьвіду, чим залуїло виразне і рішуче слово з під пера Єскі Хойнського.

В Польщі упало навіть перше слово в напрямі признання жидам горожансьтва. Підготовлено до сего прилюдну опінію вже в другій половині вісімнайцятого віку перед чотирілітнім соймом брошурами посла Радолінського і такого патрота, яким був Тадій Чацкий. Юліан Немецевич пособляв сему писанню свою повістю: „Lejbe i Sioere“. Чотирілітній сойм видав постанови в напрямі уграждання і засимільовання жидів. Адам Міцкевич в своїй епопеї дав ідеал такого жидів в особі Янкля. В часі повстання Косцюшко слив навіть яко герой в обороні „неподлеглості Ojczyszny“ жид Берко Йосельович. Дарма, що в славянській і як раз в нашій поезії, бо в Шевченкових „Гайдамаках“ бачимо цілком інакші типи жидів-хованця, які по своїй суті і правді далекій як небо від землі від такого польського Янкля. Вірніша і тверезіша обсервация утворила тип цілком інакші, але певно вірні, томуж то і наш народ давно сказав тверде слово в напрямі питання жидівського. Ми жидову терпіли і терпимо, сподівати ся по вій чого-будь хосенного ми давно зекли ся. Перегомоніли навіть з „всесподібних“ мотивів списані „Мельодії жидівські“; народне почуття загалу в справі семітській, не від нині у нас прояснене. Жаль ваги не має, а чим наболіла душа, тим кипить она. Видно, що і в Поляків дещо наболіло, коли в їх літературі мусіло прити до основного, річевого і на пошану автора какужи — обективного слова. Чим і польське серце наболіло, побачимо дальше. Нам лишень дивно, що про сю знаменну правою Хойнського в галицько-польській пресі досі тихо і глуcho. Нехайже ми пірши переповімо по коротці зміст сеї книжки.

Ідім за слідами автора.

</

мої груди в молодечих, школирских роках, таке бажане проявляло ся і у тих моїх товаришів, котрим не розходило ся тілько о те, щоб добути собі тілько вигідний проекток.

Минули літа молоді, утихомирилися да-ви бажаня, вдоволити тілько своїй уяві, на-любувати ся, напоїти ся чудовими картинами величавої природи карпатських гір. Досліди нашої славної бувальщини і старовини зродили намість давнога — нове бажане побачити своїми очима край, де збереглися численні пам'ятники тисячітньої минувшини, де розкинулися німі съвідки колишньої слави українсько-руського народу.. Забажав я поїхати за Україну, оглянути золотоверхий Київ, сю про-славну матір руских городів, полісти Дніпром Словутицею, звідати могилу безсмертного пророка України-Руси.

Се горяче бажане довелось мені нако-нець сповнити в 1885-ім році. Мені випала конечна потреба до історичної роботи перевігнути деякі акти в центральному архіві ки-ївськім, а іменно про фондацию кн. Константина Острожского для зборжілих місців в Тернополі і деякі інші документи. А прі сей на-годі легко можна було вдоволити і попереду вгаданому бажаню. Інженер зелінниці в Тернополі, Тессер, порадив мені внести до управи юго-західніх земель, доріг подані і зазначити в нім наукову ціль подорожі, то в такім слу-чаю можна осiąгнути знижку цінні їди. Я ви-слав таке подане, потверджене урядовою директорм семінарії д-ром Северином Дністрянським і одержав з управи юго-західніх зелінниць доріг білет I кл. на поспішний поїзд до Києва і з поворотом.

Вечірним поїздом виправився я 21-го н. ст. серпня 1885 р. в дорогу. Зробив ся вже зовсім старий вечір, поки ми вспіли доїхати до Волочиська. Тут же треба було вистіти з австрійських возів, а поклик дверника: "Ваш паспорт!" при вході в дворец зелінної до-роги нагадав мені, що тут починається інша держава, інший світ. А всеж таки сказати треба, що пограничні власти відносились до мене задля австрійського паспорту вельми ввічливо.

Зараз при вході в російські ворота замітив я більші вигоди в поспішних поїздах в при-кладі до наших. Они о много простірніші і висіці від наших.

Мені випало їхати з якимсь молодим панком. Як зразу з виду міг я догадуватися, був се поміщик Поляк, а з его розмови дізнався я, що він з України. Спершу заго-ворив він до мене по московські, та я ему так само відповів. Коли ж він побачив мій ав-стрійський паспорт, став говорити по польські. Дізнававшися, що я єду до Києва, почав мені розказувати з своєї точки погляду про Київ, его достопамятності, а як вже попав на тему контрактів, так розвернув цілу картину шляхотскої бути. Він очевидчика уважав мене як Поляка і передомною чванився спомин-ками давніми, як то колись шляхта віхав-шилась на контракти до Києва шуміла й гуля-ла, я через ніч програвала в карти своє майно, як червіннями синала голірам за під-стрижене волосо або виголене бороди. Від той бучної минувшини перешов мій товариш мимохід до сумної теперішності, а его опо-відане про економічний занепад польської шляхти, про широкий розріст жидівського по-ліпа в російській царстві мимо карапаскіх по-промів і правителів змагань, обвіяне важким жалем скоро перервалось. Та здав-ся він уже так осової ся з тим сумним ста-ном безвідідності з економічною руїною, що викинувши на борді кілька цигаретів уснув спокійно сном блаженних.

Мене однак сон якось не брав ся, а по коротенькій дрімоті я зовсім розбудив ся, коли ледві що тілько сіріло. Ми тоді як-раз минули розхідну станцію Жмеринку, звідкіль одно рама зелінної дороги іде на південне в Одесу, а друге в північно східну сторону до Києва. Наш поїзд звернув сим другим шляхом а пробираючись верхівами Богу, минав східні пограничі Подільської губернії і перехав на широкополі ниви України. Філісте Подільє вже на східнім своїм пограничу вирівнювалось і переходило в безкрай площа українську. Тілько декуда невеличкі дуброви або крілаті вітраки переривали одностайність по-дорожі. Українські села начеба соромились виступити і показатися перед лице новочасної культури розповсюджуваної силою пари. З рід-

ка тілько наближав ся поїзд до невеличкіх місточок, що здалека вже зарисовувалися на овіді величкими банястими церквами та на зелено розмальованими крівлями домів.

Минувши останню станцію Боярку з єї гарними літніми палатами для російських вельмож і засібних людей, доїхали ми перед півднем до Києва. Вже здалека виступила мата руских городів в цілій своїй принадній красі, хоч в західному боку виступає перед нами лише частинка города, розкинена на збо-зах і верхах київських гір. З поміж пишної зеленої садів виринають наче в калейдоскопі перед поїздом щораз нові будівлі, а між ними на самім верху гори, проризаній бульварною улицею, виступає величава церква сьв. рівноапостольного кн. Володимира з семи си-німами банями, що зверху золочені, а відтак засіяні золотими зорями. Побіч неї теж на горі визначається прегарна будівля універ-ситету сьв. Володимира, а у єго підніжжя здовж правого боку бульвару розкинувся зеленим коверцем живописний ботанічний сад. Жива картина Києва така живописна, положеніє єго з природи таке чудове, що на перший погляд причаровує очевидця і пишає в єго тямці не затертий слід, бо ледві, чи в цілій Європі середні можна найти місто так щедро виві-новане природою.

На двірці зелінниці (або як там звати "вокзал") ледві вспів я обігнати ся від напасливі прислуги з гостинниці, що мене обскочила і виринаючи мій клунок навпереди ми захваливались своїм гостинниці. Я нагадав собі наш Тернопіль, в котрім приїзжі приве-волені обганяти ся від вільзівської жидови. Перед двірцем стояло в 50 повозок парокінних і однокінок в голоблями і дугою, що зараз нагадали мені наших буковинських карапасів з їх візками. Візники, переважно карапасі з ру-дими бородами, одягнені всі одностайліно в ді-ратові капелюхи з вузонькими крисами а широкими днами та в сині суконні кафтани з широкими, аж по кістки довгими полами. Ко-ні у них по більшій частині дуже гарні і бистрі, але повозки такі вузонькі, що на однокінці заживішій чоловік ледві примістять ся, а сиджені такі плиткі, що при кождій їзді на зворотах не трудно вилетіти на землю.

Я сів у повозку і казав себе завести в Одесу гостинницю. Спершу поїхали ми Безаківською улицею, а відтак повернулися на Бі-біковський бульвар (або бульварну улицю). При виїзді з Безаківської на бульварну улицю, вносилися ся на горбі гарва статуя з бронзу гр. Бобринського на гранітній підставі, по-ставлена 1872 р. за услуги, які він віддав цу-кроварному промислові. Замість напису, що був зроблений з золотих букв, остав ся вже лише пустий слід!

(Дальше буде).

Телеграми

в дні 30. цвітня.

Відень. Montagsrevue обговорюючи вста-ті відносини в Чехах і в Галичині, пише в справі галицького переселення: Если би перего-вори у Львові не повели ся, то належало би пригадати тим, що почивають ся в Галичині такими сильними, що они є смертельні. Міністерство гр. Штірґка вправді консервати-вне, але не до той степені, щоби для удер-жання одної партії мало посвятити державні справи. Галицькі консерватисти повинні наду-мати ся і уступити.

Царгород. Зачувати, що разом мають знова продовжити, бо мирові переговори про-воліють ся.

Урга (ТКБ). Росія вислали ще дві сотні козаків верхнедніського полку до Міас Сутай в глубині Монголії.

Седжон (Хохінхіна). Незвісний Анамець кинув в суботу бомбу на улиці міста Ганой. Бомба убила 2 офіцерів, а 6 Европейців і 5 Анамів тяжко покалічилася. Замах був вимі-реній проти офіцерів, які сиділи на терасі каравані.

—

Дяка з добром теноровим або баритоновим голосом, уміючого грati на гармонії і по можности і провадити хор по-требує Уряд парохіальний в Давидківцях поч. Колиндяні. 532(3)

Чудові образи кисти арт. маль. п. О. Куриласа.

I. Пречиста Діва — Маті Руського краю.

II. Ісус Христос — небесний Учител.

Сі чудові образи (одионікі на народних моти-вах) вийшли вірно після оригіналів у всіх природних красках.

Ціна за пару оправлених образів:

в рамках дубових з опакованем К 20— місячно К 3

" золотих " 24— К 4

" магоньових " 28— " K 4

" спеціальних " 34— " K 5

" Висилає за поспішатою або на рати: "M. Кри-вецький. Львів. Ринок ч. 10.

520(Х)

!!! Свій до свого !!!

Перший Український Висилковий Дім
Музичних Струментів

ОРКАН

у Львові, ул. Тиха ч. 1.

поручає по найдешевших цінах: скрипки баси, цитри, флети, клярнети, труби, бубни і т. д. та закладає цілі сокільські, січові, читальняні й школні струнні або дуті оркестри на всякий склад.

Цінник даром.

Асекуруйте своє жайко від ожю

В „Дністрі”!

Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страхи, бо достаток одиниці то добрить цілого народу.

Кождий Русин повинен асекурувати ся тільки в рускім товаристві взаємних обезпечень

„Дністер”

Нема жадного іншого руского товариства асекураційного, тільки один

„Дністер”

„Дністер” рахує найдешевші оплати за обезпечення селянських будинків,

„Дністер” звертає кождочінний чи-стий зиск своїм членам; на рік 1912 ви-носить зворт 10%.

„Дністер” оцінює та виплачує шко-ди по огні скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оціни-телів.

„Дністер” дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністру” можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаємного кредиту „Дністер”.

Власні фонди „Дністра” виносять з кінцем 1912 року 3,910,293 р.

„Дністер” приймає обезпечення на життя у всіх додічних комбінаціях (на дожиті, посмертні капіталі, посаги, ренти).

В „Дністру” можна обезпечати від крадіжки з вломом движимості всяко-го рода, а товариства кредитів готові, цінні папери і векселі за дешевою опла-тою премії.

Адреса „Дністра”: Товариство взаємних обезпечення „Дністер” у Львові, у власнім дому ул. Руска ч. 20.

!!! Купуйте !!!

одобреній Радою школільною красою і видав-ний накладом "Видавництва Чина св. Василія В." в Жовкові підручник

д-ра Богдана Баранівського п. з. "Оповідання з рідної історії".

Шідручник обнимав 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кре-довім папері і 2 макети. В гарній полотняній опакі коштує всього 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручни-ком рідної історії для руских середніх шкіл і дав школільний молодежі в первінний образ нашої бульвар-чини. Писаний так, що надає ся не лише для учнів із середніх шкіл, але при недостачі іншого підручника й для уч-еників із вузьких кляс, для руских відповідних шкіл, для семінарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народніх і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хло-пичих бурсах і інститутах, а із за-своїї приступності також для наших читалень, для селян і міщан. З хісом може повчити ся з него нашої історії й кождій освітлених Русин, що не має часу розчитувати ся в обмінних книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні "Наук. Товариства ім. Шевченка", Ринок 10

Поручаемо книжку: O. Stefan. Вільхівський "Матеріалістичний съвітогляд в кругах щільно молодених, єго причини і наслідки".

Ціна 50 сот. (почтова оплата 5 сот.) На-бувати можна в книгарні Наук. Тов-а ім. Шев-ченка у Львові, Ринок 10, або у автора, кате-хита Гімназії в Жовкові.

Чистий дохід на „Ювілейну Захоронку м. о. Маркіана Шашкевича в Яворові“.

Накладом Piusverein-у появili ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюн-кам